

RİSK VE RİSK YÖNETİMİ OLGUSU

İşletme yöneticileri tarafından ele alınacak her türlü kararın olası risklerle birlikte değerlendirilmesi, etkin bir yönetim yapısı ve faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması açısından oldukça önemli bir konudur.

1. Risk Olgusu

Risk, "gelecekte karşılaşılabilecek olan ve amaçların gerçekleşmesini engelleyebilecek tehditler (olumsuzluklar) veya amaçlara ulaşmayı kolaylaştırabilecek fırsatlar" olarak tanımlanabilir. Bu tanım, riskle ilgili iki temel unsuru içermektedir: Bunlardan birincisi riskin gelecekte olma ihtimali; diğer unsur ise fırsat veya tehdit içermesidir.

Risk, önceleri beklenmeyen bir olayın yaratacağı olumsuz etkiye karşı koyma olarak değerlendirilirken; zamanla bu kavram yeni bir bakış açısıyla olumsuzluklardan fırsat elde etme anlayışı olarak değerlendirilmiştir. Bu açıdan risk kavramı, geleneksel ve yeni risk anlayışı olarak iki açıdan ele alınabilir.

Tablo 1. Risk Anlayışındaki Değişim

Geleneksel Risk Anlayışı	Modern Risk Anlayışı
Risk, kontrol edilmesi gereken olumsuz bir olgudur.	Risk, hem tehdit hem de fırsat olarak algılanmaktadır.
Risk, her bir işletme biriminde ayrı olarak ele alınır.	Risk, bir bütün olarak kurum çapında yönetilir.
Risk ölçümü işletme birimleri bazında ele alınır.	Risk, kurum bazında ölçülür.
Yapılanmamış ve tutarsız risk yönetim fonksiyonları bulunur.	Risk yönetimi, bütün kurum sistemlerinde kurulur.
Yönetim kurulunun iç kontrolünü sağlayan bir denetleme komitesi vardır.	Yönetim kurulunun etkili risk yönetimi yapısını sağlayan risk komitesi vardır.

2. İşletmeler Açısından Başlıca Risk Türleri

Burada riskler, yeni risk anlayışı çerçevesinde ele alınmakta olup stratejik, finansal, faaliyet ve dış çevre riskleri olarak dört grup halinde sınıflandırılmaktadır. Stratejik, finansal, faaliyet riskleri ve dış çevre riskleri aynı zamanda reel sektör işletmelerinin maruz kalabileceği riskler olarak da sınıflandırılabilir.

2.1 Stratejik Riskler: Stratejik riskler, işletmenin strateji geliştirmesi ve uygulamasını olumsuz yönde etkileyen riskler; işletmelerin değer yaratmasını engelleyen belirsizlikler olarak tanımlanabilir.

2.2 Finansal Riskler: Finansal riskler, piyasada yaşanan kur, enflasyon, faiz oranı gibi değişimlerin yarattığı etkilerden kaynaklanan riskler olarak değerlendirilmektedir. Finansal riskler, yalnızca piyasadaki değişikliklerden kaynaklanmamaktadır. İşletmelerin geri ödeme yapmasını geciktirebilecek her türlü işlem, finansal risk kategorisini oluşturmaktadır.

2.3 Faaliyet Riskleri: Faaliyet riskleri, işletmelerle ilgili her türlü faaliyetin gerçekleşmesi sırasında meydana gelebilecek hata veya hileler ile işletmelerin teknolojik aksaklıklarından dolayı meydana gelebilecek kayıpların ortaya çıkma olasılığı olarak tanımlanabilir. Başka bir anlatımla faaliyet riskleri, çalışanlardan dolayı oluşabilecek hata veya hileler ile teknolojik iş süreçlerinin kesintilerinin yol açacağı kayıplarla ilgilidir.

2.4 Dış Çevre Riskleri: İşletmelerin faaliyetlerinden ya da piyasadaki değişimlerden kaynaklanmayan; bir başka anlatımla işletmelerin kontrolü dışında meydana gelen sel, yangın, fırtına, kasırga vb. sebeplerle meydana gelen riskler, dış çevre riskleri olarak adlandırılmaktadır. Dış çevre riskleri,

işletmelerin faaliyet gösterdiği çevre dolayısıyla var olması her zaman mümkün olan riskler olarak kabul edilebilmektedir.

Risklerin yaratabileceği olası kayıpları en aza indirebilmek amacıyla işletmeler, çeşitli risk yönetimi stratejileri geliştirmişlerdir. Aşağıda, risk yönetimi kavramı ile risk yönetimine ilişkin yaklaşımlar hakkında bilgilere yer verilmektedir.

3. Risk Yönetimi Kavramı

Risk yönetimi, risk/kazanç dengesinin işletme üst yönetiminin risk alma profiline uygun olarak oluşturulmasıdır. Başka bir anlatımla risk yönetimi, arzu edilen amaçlara ulaşabilmek için hangi risklerin ne ölçüde alınması gerektiğini belirleyen ve bu sürecin planlandığı şekilde gerçekleşmesini güvence altına almayı hedefleyen bir sistemdir.

Risk yönetimin amacı, gelecekte kuruma zarar verme olasılığı olan olayları ve bu olaylar sonucu ortaya çıkacak olumsuz sonuçları azaltmak, kurumun hedeflere ulaşılma başarısını arttırmaktır. İyi bir risk yönetim sistemi, kurumun; istediği sonuçlara ulaşma güvenini artırır, tehditleri kabul edilebilir bir seviyede etkili bir şekilde tutmasını ve fırsatları kullanarak bilinçli karar almasını sağlar. Başka bir anlatımla, risk yönetimi; risklerin tamamen ortadan kaldırılması değil, stratejik olarak işletmelerin risklerini daha iyi anlamaları ve kontrol edebilecekleri seviyede yönetmelerini sağlayacak çözümlerin bulunmasıdır.

1990'lı yıllara kadar, işletmeleri ilgilendiren ve risk yönetiminin konusu olan riskler ile 1990'lı yıllar sonrasında işletmelerin maruz kalabileceği riskler, birbirinden farklılıklar gösterebilmektedir.

1970'li yıllar	1980'li yıllar	1990'lı yıllardan itibaren
<ul style="list-style-type: none"> • Tehlike • Kredi	<ul style="list-style-type: none"> • Tehlike • Kredi • Piyasa	<ul style="list-style-type: none"> • Tehlike • Finansal • Operasyonel • Stratejik

4. Risk Yönetiminin Gelişimi

Risk yönetimi olgusu, tarihsel süreç içerisinde değerlendirildiğinde ele alınan riskler ve uygulama biçimi olarak birbirinden farklı özellikler taşımaktadır.

4.1 Geleneksel Risk Yönetimi

Geleneksel risk yönetimi olarak adlandırılan risk yönetimi anlayışında, işletmelerin maddi varlıkları sözleşme veya sigortalama yoluyla risklere karşı korunmaya çalışılmaktadır. Sigortalama sisteminde riskler ayrı örgütsel birimlerde, "silo" mantığıyla yönetilmektedir. Silo anlayışına göre riskler, her bir işletme birimi bazında değerlendirilmektedir. Kısaca her bir işletme fonksiyonu, yalnızca kendisini ilgilendiren risk yönetimine odaklanmaktadır. Bu durum, yönetim kuruluna ve üst yönetime risklerin genel görünümü ile ilgili bir raporlama yapılamamasına, maliyetlerin artmasına ve risk yönetiminde karışıklıklara neden olmaktadır.

4.2 Finansal Risk Yönetimi

Finansal başarısızlık olgusu, işletme literatürüne 1960'lı yıllardan itibaren girmiş, 1970'li yıllarda yaşanan petrol kriziyle birlikte realite kazanmıştır. Özellikle sabit kurlara dayalı Bretton Woods sisteminin 1970'li yıllarda sona ermesinden sonra, işletmeler finansal risklerle karşı karşıya kalmışlardır.

1970'lerin başında, finansal riskler işletmeler için önemli bir belirsizlik kaynağı durumuna gelmiş; bundan kısa süre sonra da forward, futures, swap gibi finansal riske karşı koruma

sağlayan araçlar (türev ürünler) geliştirilmiştir. Yine aynı yıllarda Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)'nin petrol fiyatlarını arttırmak için üretimi azaltma kararı alması, döviz kurlarında ve enflasyonda dalgalanma meydana getirmiş; bu durum da işletmelerin finansal riske maruz kalmalarına sebep olmuştur.

4.3 Kurumsal Risk Yönetimi

İşletmeleri ilgilendiren risk türlerindeki artış ve risk yönetimi olgusunun giderek belirli birtakım yöneticilerin inisiyatifine bırakılması sonucunda yaşanan işletme iflasları, risklerin daha farklı bir bakış açısıyla ele alınmasına yönelik uluslararası baskıları arttırmaktadır.

Riskleri yönetmenin güçlü kurumsal yönetim açısından önemi giderek daha fazla anlaşılmakta ve kabul görmektedir. Kurumlar, karşılaştıkları risklerin tamamını (sosyal, etik ve çevresel riskler ve mali ve operasyonel riskler) tanımlama ve bu riskleri kabul edilebilir bir seviyede tutacak şekilde nasıl yönettiklerini açıklama baskısı altındadırlar.

2000'li yılların sonlarından itibaren gelişmeye başlayan kurumsal risk yönetimi, işletmelerin maruz kaldığı tüm risklerin belirlendiği, bu risklerin önem derecelerine göre sıralandığı, koordineli şekilde yönetildiği ve bu faaliyetlerden sorumlu uzman kişilerin bulunduğu bir süreçtir.

Geleneksel/Finansal ve Kurumsal Risk Yönetimleri Arasındaki Farklar

Geleneksel ve Finansal Risk Yönetimi	Kurumsal Risk Yönetimi
Riskler, ayrı ayrı birimler bazında değerlendirilir.	Riskler, işletme stratejisi bazında değerlendirilir.
Riskler, işletme birimleri bazında tanımlanmakta ve değerlendirilmektedir.	Riskler, tüm işletme bazında değerlendirilir.
Riskler önem derecesine göre sıralanmaz.	Riskler önem derecesine göre değerlendirilir.
Risk azaltması ve uygulaması yapılmaktadır.	Risklerin en uygun duruma getirilmesi söz konusudur.
Risk sınırı vardır.	Risk stratejisi bulunmaktadır.
Risk yönetimi, yönetim kurulunun sorumluluğunda değildir.	Yönetim kurulu, risk yönetiminden sorumludur.
Riskler rastlantısal bir şekilde ölçülür.	Risklerin izlenmesi ve ölçülmesi söz konusudur.
Risk yönetiminden yalnızca birim yöneticileri sorumludur.	Tüm çalışanlar, işletmeyi ilgilendiren risklere karşı sorumludur.

5. Kurumsal Risk Yönetimi Uygulama Modelleri

Kurumsal risk yönetiminin işletmeler açısından uygulanabilirliğini sağlamak amacıyla bazı uygulama modelleri geliştirilmiştir. İşletmeler, kendi organizasyon yapısı, büyüklüğü veya sektörel konumlarına yönelik olarak geliştirilen uygulama modellerinden yararlanarak kurumsal risk yönetimi sistemini kurum bünyesine entegre edebilmektedir.

5.1 Avustralya ve Yeni Zelanda Kurumsal Risk Yönetimi Modeli

Avustralya ve Yeni Zelanda risk yönetim çerçevesi olan AS/NZS 4360, ilk olarak 1995 yılında ortaya atılmıştır. AS/NZS 4360, Avustralya ve Yeni Zelanda'daki kâr amaçlı ve kâr amacı olmayan grup temsilcilerinden oluşan ortak bir komite tarafından geliştirilmiş ve her çeşit kurumda kullanılabilecek şekilde tasarlanmıştır.

Sarbanes-Oxley uyumu gerektiren organizasyonlar için kurumsal risk yönetimi amacına uygun olan Avustralya ve

Yeni Zelanda risk yönetim modeli, risklerin işlevsel bir risk grubu tarafından yönetileceğini varsaymaktadır.

AS/NZS 4360, risk yönetim programının gelişimi ve uygulaması için kılavuz niteliğinde standartlar içermektedir. Standartlara göre, risk yönetimi farkındalığının sağlanması, öncelikle üst düzey yöneticilerinin desteği ile mümkündür. Üst yönetimin liderliğinde işletmenin stratejik hedefler ile risk yönetimi hedefleri belirlenerek uygulamalardan sorumlu kişiler (risk yönetim müdürü, risk komitesi üyeleri) belirlenerek, uygulamanın kapsamı ve gözden geçirme işlemleri yerine getirilmelidir. Risk yönetiminin kurum kültürü haline getirilmesinin ardından, risklere ilişkin çözümler organizasyon bünyesinde değerlendirmeli; gerekli durumlarda planlama ve yönetim çalışmaları gözden geçirilmelidir.

AS/NZS 4360 risk yönetim standartları uygulama süreci, iletişim ve danışma, kapsam oluşturma, risk belirleme, risk ölçümü, risklerin kontrol edilmesi ve yönetimi ile izleme faaliyetlerinden oluşmaktadır.

5.2 İngiltere Risk Yönetim Çerçevesi

Organizasyon içerisinde sistematik ve etkin bir risk yönetim süreci ortaya konmasına yönelik standartlar içeren İngiltere risk yönetim modeli "BS 31100: 2008 Risk Yönetimi: Uygulama Esasları" olarak Ekim 2008'de yayınlanmıştır.

BS 31000'de yer alan risk yönetim standartları şunlardır:

- Kuruma uygun yapılandırılma,
- Kurum kültüründe ve personel algısında yer edinme,
- Yapısal ve sistematik olma,
- Genel bir risk dili oluşturma,
- Doğru bilgilerden oluşma,
- Belirsizlikleri açık bir şekilde tanımlama,
- Karar alma sürecinin bir parçası olma,
- Şeffaf yapıda ve kapsamlı olma,
- Değişimlere uyumlu olma,
- Süreklilik özelliği taşıma,
- Dönemsel olarak tekrar değerlendirilme şeklindedir.

BS 31000 kurumsal risk yönetim uygulama modelinde, risk yönetim süreci sürekli devam eden bir yapı olarak tanımlanmıştır. Buna göre BS 31000 risk yönetim süreci, risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi, riske yanıt verme, risklerin raporlanması ve gözden geçirilmesi olmak üzere beş aşamadan oluşmaktadır.

5.3 Kanada Risk Yönetim Modeli

Kanada kurumsal risk yönetim standartlarını ortaya koyan "Bütünleşik Risk Yönetimi Çerçevesi", 2001 yılında Treasury Board of Canadian Secretariat tarafından yayınlanmıştır.

Bütünleşik Risk Yönetimi Çerçevesi, risklerin bütüncül bir bakış açısıyla yönetilmesine yönelik geliştirilmiştir. Bu çerçeve, kurumlar ve onların çalışanları tarafından, risklerin doğru algılanması ve sistematik bir biçimde yönetilmesine olanak tanımaktadır. Uygulama süreci dört unsurdan oluşmakta ve her bir unsur düzeyinde yapılması gereken faaliyetler şu şekilde sıralanmaktadır:

Birinci Unsur: Kurumsal Risk Profiline Geliştirilmesi

- Kuruma yönelik tüm riskler tespit edilir.
- Kurumun mevcut risk yönetim durumu değerlendirilir.
- Kurumun risk profili tanımlanır.

İkinci Unsur: Bütünleşik risk yönetimi fonksiyonunun oluşturulması

- Kurum yönetiminin bütünlük risk yönetimine yönelik yönergesi; yönergenin anlaşılması ve uygulanması hedeflenir.
- Bütünlük risk yönetim sistemi, mevcut karar verme ve raporlama sürecine dahil edilir.
- Öğrenme planları ve risk yönetimine yönelik yeni araçlar geliştirilir.

Üçüncü Unsur: Bütünlük risk yönetiminin uygulanması

- Risk yönetim süreci, kurumun her düzeyinde sürekli uygulanır.
- Risk yönetim uygulama sonuçları, kurum genelindeki her birimin karar verme ve raporlama sürecine dahil edilir.
- Paydaşlarla iletişim sürekli olarak devam ettirilir.

Dördüncü Unsur: Risk yönetimine yönelik sürekli öğrenmenin sağlanması

- Deneyimin ve bilgi paylaşımının olduğu çalışma ortamı sağlanır.
- Öğrenme planları, kurumun risk yönetim uygulamaları içine yerleştirilir.
- Risk yönetimi uygulama sonuçları sürekli olarak değerlendirilir.
- En iyi uygulama ve deneyimler paylaşılır.

5.4 Amerika Kurumsal Risk Yönetim Modeli

COSO (Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission), iş ahlakı, iç kontrol, etkin bağımsız denetim ve kurumsal yönetim doğrultusunda finansal raporlama kalitesini arttırmayı hedefleyen gönüllü bir özel sektör kuruluşudur. Amerika Birleşik Devletleri kurumsal risk yönetimi çerçevesi, 1992 yılında yayınlanan COSO İç Kontrol Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde yayınlanmıştır; böylece işletmelerin iç kontrol yatırımlarına ek olarak risk yönetim sistemlerini de geliştirmeleri önerilmiştir.

2000'li yılların başlarında meydana gelen işletme skandallarından sonra, 2004 yılında ikinci rapor olan COSO II: COSO ERM- Enterprise Risk Management geliştirilmiştir. Bu raporda ilk kez kurumsal risk yönetiminden bahsedilmiştir. Kurumsal risk yönetimi, kurum hedeflerinin elde edilmesi konusunda makul bir güvence sağlamak için tesis edilen bir süreç olarak tanımlanmıştır. Bu süreç, kurumu etkileyebilecek olası olayların saptanmasını ve bu olayların yaratabileceği risklerin kurumun risk iştahına göre yönetilmesini amaçlamaktadır.

COSO, bazı süreçlerin işletme bünyesine entegre edilmesinde bir model önerisi getirmektedir. Bu süreçler, şu şekilde belirtilebilir:

- Mevcut iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendirmek,
- İşletmenin faaliyetlerini etkileyebilecek riskleri açıklamak ve buna göre risk/getiri ilişkilerini tanımlamak,
- Riskleri daha iyi yönetebilmek için uygun kontrol düzeylerini belirleyebilmek,
- İşletmenin mevcut durumu ile stratejik amaçları arasında karşılaştırma yapabilmek,
- Riskleri en aza indirebilmek için uygun yöntemler kullanmak,
- Risk raporlamasını geliştirmek şeklindedir.

COSO, kurumsal risk yönetiminin gelişmesinde önemli bir etkiye sahip olmakla birlikte, Sarbanes Oxley Yasası'nın gereklilikleriyle oldukça bağlantılı olduğu ifade edilebilir.

5.5 ISO 31000

ISO 31000 Risk Yönetimi Standardı, ülkelerin kamu veya özel sektör kuruluşlarının risk yönetimi uygulamalarında en çok kullanılan standartlardan biri olup 2009 yılında yayınlanmıştır. ISO 31000: 2009 risk yönetim standardı,

Avustralya ve Yeni Zelanda risk yönetim standardının geliştirilmiş bir uygulamasıdır.

Başarılı bir risk yönetimi uygulaması için ISO 31000 tarafından önerilen ilkeler şunlardır:

- İşletmenin risk alma seviyesiyle uygun olmak,
- İşletmenin diğer faaliyetleriyle uyumlu olmak,
- Kapsamlı, sistematik ve yapılandırılmış olmak,
- Faaliyet süreçleriyle ilişkili olmak,
- Dinamik, tekrarlanan ve değişime açık bir yapıda olmak şeklindedir.

6. Dünyada Kurumsal Risk Yönetimi Konusunda Yapılan Yasal Düzenlemeler

6.1 Sarbanes-Oxley Kanunu: Enron, Worldcom gibi büyük halka açık işletmelerde meydana gelen finansal raporlama skandalları, finansal bilgilerden sağlanan fayda konusunda yatırımcılar arasında güven kaybına neden olmuştur. 30 Temmuz 2002'de Amerika Birleşik Devletleri Başkanı George W. Bush tarafından imzalanan Sarbanes Oxley Yasası (SOX), denetim ve finansal raporlama kalitesini korumak ve arttırmak; aynı zamanda yatırımcıları sermaye piyasalarına yeniden kazandırmaya yönelik bir düzenleme niteliği taşımaktadır.

Sarbanes-Oxley Yasası'nın amacı, finansal raporlamada, bağımsız denetimde ve muhasebe hizmetlerinde kalite ve şeffaflığı arttırmak, muhasebe uygulamalarında standart bir çerçeve belirlenmesi sürecini yaygınlaştırmak ve bağımsız denetim işletmelerinin bağımsızlığını güçlendirmektir.

6.2 Dod-Frank Kanunu: 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan ve birçok ülkeyi etkileyen finansal kriz, finansal piyasalardaki şeffaflık sorununu yeniden gözler önüne sermiştir.

Küresel finans krizinin ardından 21 Temmuz 2010 tarihinde Amerikan Başkanı Barack Obama tarafından imzalanan "Dodd-Frank Wall Street Reform ve Consumer Protection Act" Yasası, finansal sistemde hesap verebilirlik ve şeffaflığın geliştirilmesine yönelik bir düzenleme olarak kabul edilmektedir.

Dodd-Frank Yasası ile birlikte, özellikle 10 milyar dolar ve daha fazla varlığı olan bankalar ve bankalar dışındaki finansal kuruluşlar için denetim komitesinden ayrı olarak örgütlenmiş bir risk yönetimi komitesi kurma zorunluluğu getirilmiştir. Bununla birlikte, ABD'deki birçok reel sektör işletmesi de risk yönetimi komitesi kurma yönünde girişimlere başlamıştır.

6.3 Kontrag Kanunu: Almanya'da 1 Mayıs 1998'de kabul edilen "Alman Kurumsal Denetim ve Şeffaflık Yasası (Kontrag), halka açık işletmelerin kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yasa ile iç denetim kapsamında halka açık işletmelerin riskin erken teşhisi ve yönetimi sistemine sahip olmaları; bununla birlikte bu sistemin kurulup kurulmadığının yıllık denetim raporunda belirtilmesi gerekmektedir.

6.4 Turnbull Raporu: 1999 yılında Birleşik Krallık Sertifikalı Muhasebeciler Kurulu (Institute of Chartered Accountants of England and Wales) tarafından yayınlanan Turnbull Raporu, kurumsal yönetimin bir gereği olarak halka açık işletmeler için işletme çapında uygulanan iç kontrol ve risk yönetim sisteminin var olması gerektiğini ifade etmektedir.

7. Türkiye’de Kurumsal Risk Yönetimi Konusunda Yapılan Düzenlemeler

Dünyada risk yönetimi sistemlerinin işletme bünyesinde yer almasına yönelik yapılan yasal düzenlemelerin etkisiyle, Türkiye’de de bu alanda benzer mevzuatlar oluşturulmuştur. Yapılan düzenlemeler ile birlikte Türkiye’de özellikle halka açık işletmelerin yönetim kurullarına etkin bir risk yönetimi sistemi kurmaları konusunda birtakım zorunluluklar getirilmektedir.

7.1 Sermaye Piyasası Kurulu Düzenlemeleri: Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından 30.12.2011 tarihinde yayınlanan “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ”, Türkiye’de borsa işletmelerinin esas alacakları kurumsal yönetim ilkelerini düzenlemektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından yayınlanan, yönetim kuruluna ilişkin kurumsal yönetim ilkeleri kapsamında, yönetim kurulu bünyesinde birtakım komiteler oluşturulması gerektiği belirtilmektedir. Bu bağlamda, işletmenin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin alınması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmakla sorumlu olan “riskin erken saptanması komitesi”nin kurulması, halka açık işletmeler (bankalar hariç) için zorunlu tutulmaktadır.

7.2 Bankalarda Risk Yönetim Sistemi Kurulmasına İlişkin Yönetmelik: 1 Kasım 2005’te yürürlüğe giren Bankacılık Kanunu’nun üçüncü kısmında yer alan ilkeler, kurumsal yönetim ilkeleri olarak adlandırılmaktadır. Bu kısımda iç kontrol ve iç denetim sistemleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

7.3 Yeni Türk Ticaret Kanunu: Ticaret hayatında önemli değişim ve dönüşümleri sağlayacak hükümler içeren yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK), işletmelerin kurumsal yönetimini pekiştirecek ve işletme faaliyetlerinin doğal akışı içinde karşı karşıya kalınan risklerin erken tespit edilerek gerekli önlemlerin alınmasına olanak tanımakta; bu yolla da işletme varlıklarının ve gelişimlerinin devamlılığını güçlendirecek risk yönetim sistemlerine ve komitelerine ilişkin düzenlemeler öngörmektedir. Söz konusu düzenlemelerin kapsamında pay senetleri borsada işlem gören işletmeler ile denetçilerin gerekli gördüğü işletmeler bulunmaktadır. Başka bir anlatımla, yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte hem halka açık hem de halka açık olmayan tüm işletmelerin kurumsal yönetim anlayışına kavuşturulmasının hedeflendiği kabul edilebilir. Özellikle risklerin erken saptanmasına ilişkin komitenin kurulması ile birlikte, belirsizliklerin daha da arttığı ve işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesinin giderek zorlaştığı işletme ortamında, önemli bir yenilik getirildiği görülmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile yürürlüğe girmiş olan riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi, Türkiye’deki halka açık işletmelere yönelik risk yönetimi faaliyetlere yönelik yasal bir zorunluluk taşıması bakımından oldukça önem taşımaktadır. Bu bağlamda, risk yönetimi kavramının 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda yer alan düzenlemelerle birlikte ilk kez Türk ticaret hayatına girdiği söylenebilir (Köksal, 2013: 1).